

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 294

van **TOM VAN GRIEKEN**

datum: 29 april 2016

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Strategienota voor samenwerking met Zuid-Afrika - 'Plaasmoorde'

Deze maand keurde de Vlaamse Regering een strategienota 'Vlaanderen en zuidelijk Afrika' goed. De ministers worden, elk wat betreft hun bevoegdheden, belast met de uitvoering van de strategienota. De minister-president zelf is bent belast met de algemene coördinatie. Het Vlaamse beleid met betrekking tot zuidelijk Afrika startte in 1994 via de ondertekening van een intentieverklaring door Vlaanderen en Zuid-Afrika. Op basis van het Zuid-Afrikaanse model werden vervolgens ook relaties aangeknoopt met Mozambique in 2002 en Malawi in 2006. Deze drie landen zijn de prioritaire partners van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Vlaanderen heeft samenwerkingsinitiatieven opgezet met de regio in domeinen als onderwijs, cultuur, onderzoek, wetenschap en innovatie.

Mijn vraag handelt specifiek over de relatie met Zuid-Afrika, een land dat nog steeds centraal staat in deze strategienota en het Vlaamse beleid m.b.t. deze regio in het algemeen. Van de 218,1 miljoen euro aan ontwikkelingshulp die er in de periode 1995-2014 werd besteed in de regio, werd 88,9 miljoen euro (40,7%) besteed in Zuid-Afrika. Vlaanderen ondersteunt in Zuid-Afrika onder meer projecten ter ondersteuning van de ontwikkeling van kmo's, sociaal ondernemerschap en de stimulering van de ondernemerscultuur bij Zuid-Afrikaanse jongeren. Bovendien is de Vlaamse vereniging voor ontwikkelingssamenwerking en technische bijstand sterk actief in Zuid-Afrika. Er werden scholenbanden opgezet (partnerschappen tussen Vlaamse en Zuid-Afrikaanse scholen), de VVOB zet in op "institutionele capaciteitsontwikkeling in het lager onderwijs", enz.

Volgens de strategienota kan de politieke dialoog met Zuid-Afrika "een hefboom zijn voor de verwezenlijking van de bilaterale buitenlandse beleidsagenda van de Vlaamse regering, maar ook voor de multilaterale agenda". Daarbij wordt verwezen naar het feit dat Vlaanderen zo zou kunnen wegen op "de evolutie van de standpunten van de Zuid-Afrikaanse regering en haar buurlanden op internationale dossiers die voor Vlaanderen van belang zijn; in het bijzonder de dossiers gelieerd aan de 2030 agenda en de internationale strijd tegen klimaatverandering".

Onder het luik 'opties en visie voor de toekomst' worden de karakteristieken genoemd die de Vlaamse strategie in de toekomst moet hebben. Daarbij wordt onder meer gesteld dat het een "verlengstuk moet zijn van het binnenlands beleid in zuidelijk Afrika", moet "bijdragen tot belangenbehartiging in zuidelijk Afrika", moet "bijdragen tot een stabiele

wereldorde gestoeld op het internationaal recht, de mensenrechten, duurzame ontwikkeling, culturele verscheidenheid en solidariteit”.

Onder het luik 'leidende beginselen en waarden' leest men dat de Vlaamse regering zich bij het nastreven van de doelstellingen "houdt aan de leidende beginselen van vrijheid, democratie, mensenrechten en fundamentele vrijheden, non-discriminatie, de principes van de rechtstaat en goed bestuur, het internationaal recht en de internationale milieu- en arbeidsstandaarden”.

Men kan zich echter afvragen in hoeverre Zuid-Afrika rekening houdt met deze waarden. Het ANC voert in Zuid-Afrika een beleid dat de mensenrechten allerm minst hoog in het vaandel draagt, discrimineert tegenover niet-zwarten, niet of nauwelijks optreedt tegen gruwelijke moordpartijen op Afrikaanse Boeren (de zogenaamde 'plaasmoorde'), en steeds meer afbreuk doet aan de positie van het Afrikaans.

Het meest zorgwekkend zijn zonder twijfel de zogenaamde 'plaasmoorde', gericht tegen de Afrikaner Boeren. Politie-statistieken maken gewag van 9378 'plaasaanvalle' – aanvallen op boerderijen – die tot 1437 moorden hebben geleid tussen 1994 en 2007. Na 2007 maakte de politie geen statistieken meer bekend. Landbouworganisaties trekken aan de noodklok omdat de erfaanvallen aanhouden. Volgens een verslag van landbouworganisatie TLU SA en burgerrechtenorganisatie Afriforum vonden in 2015 318 'plaasaanvalle' plaats waarbij 65 boeren en hun werklui hun levens verloren. Terwijl het moordcijfer voor Zuid-Afrikanen 13 op 100.000 is, is dit voor boeren 313 op 100.000.

Het is duidelijk dat racistische en politieke motieven aan de grondslag liggen van deze massamoord. Er zit een systematiek achter die kenmerken vertoont van een genocide omdat slechts één bevolking systematisch het mikpunt is van deze terreur, namelijk de blanke Afrikaner Boeren. Het verband met het zingen van het lied "Kill the Boer, kill the farmer" op ANC-bijeenkomsten, zelfs door president Zuma, is niet ver te zoeken. Bij de erfaanvallen en 'plaasmoorde' is in de meeste gevallen duidelijk dat de motieven niet economisch zijn, maar wel van racistische aard. Vaak worden boerengezinnen dagen lang op de meest gruwelijke wijze gemarteld. Het ANC-regime treedt intussen niet of nauwelijks op tegen de erfaanvallen.

Het niet optreden tegen erfaanvallen en 'plaasmoorde' heeft ook belangrijke negatieve economische gevolgen voor Zuid-Afrika. Wegens de onveiligheid geven steeds meer boeren er de brui aan. In 1994 waren er nog 85.000 commerciële boeren in Zuid-Afrika, aan het einde van 2010 nog maar 30.000. De 'plaasmoorde' treffen de Zuid-Afrikaanse economie, tewerkstelling en voedselvoorziening fors. Veel dorpen zijn afhankelijk van de landbouw. Zowat 40% van de bevolking van het land is primair afhankelijk van de landbouw. Zuid-Afrika was een agrarische supermacht. Blanke boeren zijn – bogend op een expertise van generaties – verantwoordelijk voor 80% van de voedselvoorziening in het land. De 'plaasmoorde' hebben – samen met gedwongen landonteigeningen – een negatieve invloed op de landbouwproductie in het land. Volgens Oxfam (2014) zou nu reeds één op vier Zuid-Afrikaners regelmatig honger lijden en meer dan de helft van de Zuid-Afrikaners in zulke precare omstandigheden leven dat zij met hongerproblemen dreigen geconfronteerd te worden.

Niet alleen de erfaanvallen tegen blanke Boeren die het beleid weigert een halt toe te roepen, maar ook vele andere zaken tonen aan dat Zuid-Afrika steeds onder het ANC steeds meer wegglijdt van de rechtstaat. Zo wordt er onder het ANC-regime door politie massaal gemarteld en vermoord in Zuid-Afrikaanse cellen, de corruptie van de ANC-top is enorm, het racisme tegen blanken is structureel. Bijna choquerend is het dat de Vlaamse regering in haar beleidsdocumenten betreffende de samenwerking met Zuid-Afrika deze elementen nauwelijks vermeldt en zelfs in het geheel zwijgt over de genocide op blanke Boeren in het land.

1. Waarom wordt in de strategienota geen aandacht besteed aan de erfaanvallen / 'plaasmoorde'? Past het volgens de minister-president niet dat in een strategienota waarin men de mond vol heeft van humanitaire waarden die men wil verdedigen ook aandacht besteedt aan deze kwestie?
2. Op welke wijze heeft de Vlaamse Regering de kwestie van de racistische moordpartijen op blanke Boeren ter sprake gebracht bij de Zuid-Afrikaanse Regering in het kader van haar samenwerking met Zuid-Afrika? Op welke wijze plant zij dit in de toekomst te doen?
3. Zal de Vlaamse Regering bij de Zuid-Afrikaanse Regering rechtstreeks aandringen om onmiddellijk een einde te stellen aan de 'plaasmoorde' op straffe van de beëindiging van de samenwerking en het toedraaien van de geldkraan indien de regering niet snel maatregelen neemt om de erfaanvallen te stoppen?
4. Welke andere initiatieven zal de Vlaamse Regering binnen de EU of de VN nemen teneinde druk te zetten op de Zuid-Afrikaanse Regering om een einde te maken aan de 'plaasmoorde'?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 294 van 29 april 2016

van **TOM VAN GRIEKEN**

1. Uw vraag heeft betrekking op de strategienota Zuidelijk Afrika, die de Vlaamse Regering goedkeurde op 15 april 2016. Deze nota heeft niet tot doel om de relaties tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika in extenso te bespreken, laat staan een gedetailleerde beschrijving van de (veiligheids)situatie in Zuid-Afrika. De nota is een overkoepelende strategie voor de internationale relaties van Vlaanderen in de gehele regio van Zuidelijk Afrika.

Deze strategienota opereert binnen de klijtlijnen van de Vlaamse bevoegdheden, in lijn met het grondwetsprincipe *in foro interno, in foro externo*. Vlaanderen kan geen internationale samenwerking ontplooien in domeinen die exclusief tot het federale beleidsniveau behoren. De zogenaamde 'plaasmoorde' kaderen binnen het handhaven van de veiligheid en het bestrijden van zware criminaliteit in Zuid-Afrika.

2. Ik verwijs naar mijn antwoord op uw eerste vraag.
3. Ik verwijs naar mijn antwoord op uw eerste vraag.
4. Ik verwijs naar mijn antwoord op uw eerste vraag.